

แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3

ศรีทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงราย

The Guidelines for School-Based Administration at Municipality 3 School Sri Sai Moon under
Bureau of Chiang Rai Municipality Education Administration

นายจักรกฤษ รับงาน

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระหลักอาจารย์ดร.สมเกียรติ ชุ่นแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ประเวศ เวชชะ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านคำ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นฐานเพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นฐาน และเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ทั้งหมด 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นการประชุมระดมสมอง เก็บข้อมูลโดยการบันทึกการประชุม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร นำเสนอเป็นความเรียง

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพด้านการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล มีการจัดบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และแสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน และส่งเสริมสนับสนุนการจัดหาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของโรงเรียนมากที่สุด 2) ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ปัจจัยสนับสนุน โรงเรียนจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารและระบบงานที่ชัดเจน มีนโยบาย ทิศทางการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับดี ปัจจัยจุดรั้ง โรงเรียนยังขาดวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ผู้บริหารและครูบางส่วนยึดติดกับวิธีการทำงานแบบเดิมๆ การกำหนดมาตรการ ระเบียบปฏิบัติ วิธีปฏิบัติและข้อบังคับภายในโรงเรียน ด้านผู้เรียน ด้านครูและบุคลากรบางอย่างไม่ชัดเจน การบริหารงานของผู้อำนวยการขาดการ

วางแผนล่วงหน้า 3) แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล มีการเสนอแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม จัดอบรมชี้แจงเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจด้านวิชาการ แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการ กำหนดแนวทางและความ ต้องการพัฒนางานวิชาการ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม เป็นคณะทำงานด้านวิชาการ เช่น คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดมีส่วนร่วมในการ จัดการ เรียนการสอน เช่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีส่วนร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาด้านวิชาการ จัดประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิชาการทุกเดือน และการให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน

คำสำคัญ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, การมีส่วนร่วม, คณะกรรมการสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to investigate key factors affecting the school-based administration, and to propose the school-based administration guidelines for Municipality 3 School Sri Sai Moon under the Bureau of Chiang Rai Municipality Education Administration. The population covered 8 participants and the research instrument was brainstorming. The data was collected by meeting minutes and analyzed by content analysis. The results showed that:

1) The school-based administration circumstance of Municipality 3 School showed at the highest level were that the school's environment favored learning atmosphere and seeking knowledge of local wisdom for academic affairs development of the school, promotion of local wisdom learning resources in the community in supporting the teaching and learning in the school. 2) The key factors affecting the school-based administration of Municipality 3 School Sri Sai Moon were promoting and depromoting factors. The promoting factors were that the school organized clear management structure and working system, clear policy and direction in educational administration, and participation of personnel in the school was at the good level. The depromoting factors were that the school lacked strong organizational culture. Some executives and teachers favored conventional working approach. Determination of measures, rules and regulations, guidelines of performance for students, teachers, and personnel were under in some certain aspects. The administration of school principal lacked planning in advance. 3) The school-based administration guidelines for Municipality 3 School Sri Sai Moon were proposed. The school should perform

participatory administration approach. For example, provide training to clarify knowledge and understanding on academic affairs for school committees so that the school committees can share participation in determining the guidelines and needs in academic affairs development. Allow school committees to participate in the academic affairs committee member. To illustrate, the internal quality assurance committees share involvement in teaching and learning by integrating local wisdom in teaching and learning. Allow school committees to attend meeting and exchange ideas on academic affairs improvement and development. Organize monthly meeting for school committees to draw their participation in equipment and materials support for teaching.

Keywords: School-Based Administration, Participation, School Committee

บทนำ

โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครเชียงรายเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนห้องเรียนรวม 20 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนชาย 221 น จำนวนนักเรียนหญิง 282 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 503 คน ผู้บริหารจำนวน 3 คน คณะครูที่ทำการสอนจำนวน 32 คน บุคลากรทางการศึกษาจำนวน 2 คนรวมกรรมการสถานศึกษา 15 คน และผู้ปกครองนักเรียน 503 คนทั้งสิ้น 555 คน โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายบุคลากรและฝ่ายการเงินและงบประมาณ ผู้บริหารยึดหลักการบริหารเทคนิคการบริหารแบบ PDCA และ SBM ซึ่งถือว่าโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สามารถบริหารราชการได้ดีในระดับหนึ่งแต่จากการศึกษา SAR ของโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล 2560 พบว่ายังมีจุดที่ควรพัฒนา เช่น การจัดระบบนิเทศภายในอย่างจริงจังและต่อเนื่องสถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการสร้างเครือข่ายให้หลากหลายและประสานความร่วมมือบุคลากรภายในสถานศึกษาผู้ปกครองชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องพัฒนาแผนงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนงานงบประมาณประจำปีและรายงานอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน (โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล 2560: 140) จากรายงานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหลักการบริหาร SBM ของโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูลยังมีปัญหาในการบริหารในด้านต่างๆตามหลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน SBM และควรพัฒนาให้ดีขึ้นจากปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนเป็นฐานปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานและเสนอแนวทางการบริหารโรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนเป็นฐานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงราย
2. เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงราย
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษา เทศบาลนครเชียงราย

ประโยชน์ของการศึกษา

ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้รู้สภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล และทำให้ได้แนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาและส่งเสริมงานการบริหารโรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษา เทศบาลนครเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การบริหารงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป
2. หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน หลักการบริหารจัดการตัวเอง หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ขอบเขตประชากร

ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล และศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล เพื่อนำผลการศึกษาไปหาแนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงราย ดังนี้

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดคุณลักษณะแบบเจาะจง เพื่อให้เกิดความหลากหลายตามบริบทในการประชุมระดมสมอง จากการประชุมเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้างาน 4 ฝ่าย

จำนวน 4 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สังกัด เทศบาลนครเชียงราย ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งหมด 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การประชุม ระดมสมอง วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ บันทึกการประชุม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนัก การศึกษาเทศบาลเชียงราย สรุปผลเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการ บริหารงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูลมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ หลักสูตร สถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการและหลักสูตร เพื่อให้ สอดคล้องตามความต้องการของชุมชนและเหมาะสมกับผู้เรียน

สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการ บริหารงบประมาณ พบว่า โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูลมีการดำเนินการด้านงบประมาณอย่างมีระบบ เน้น ความถูกต้อง โปร่งใสตรวจสอบได้ มีการตรวจสอบ ติดตามวัดผลประเมินผลในส่วนของค่าใช้จ่าย งบประมาณ เพื่อนำข้อเสนอแนะและข้อผิดพลาดมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการ บริหารงานบุคคล พบว่า สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างบุคลากรในแต่สายงาน มีคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มาจากบุคคลทุกภาคส่วน แต่การกระจายภาระงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การจัดครูผู้สอนยังไม่ ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนร่วมในการวางแผนอัตราากำลัง การสรรหาครู และบุคลากรทางการศึกษา บุคคลในท้องถิ่น ทั้งนี้ก็ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ เพื่อ จัดหาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสาขาขาดแคลน และสาขาที่มีความจำเป็น

สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการ บริหารงานทั่วไป พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำแผนการปฏิบัติราชการประจำปี โดยยึดหลักการบริหาร ตามวงจรคุณภาพ PDCA มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินในด้านต่างๆอย่างชัดเจน มีคณะกรรมการ สถานศึกษาที่มีอำนาจในการเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการประจำปี และการอนุมัติดำเนินโครงการในด้าน ต่างๆ มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและมีการเลือกใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษา รวมไปถึงได้รับการตรวจประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอ

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรี ทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลเชียงราย สรุปผลได้ดังนี้

เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ด้าน การบริหารงานวิชาการ ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ นโยบาย ทิศทางการจัดการศึกษา แผนงาน โครงการสร้างการบริหาร หลักสูตร การมีส่วนร่วม การประสาน ระบบประกันคุณภาพภายใน การติดตามวัดและประเมินผล การปฏิบัติงาน ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ นโยบายมีความคลาดเคลื่อนไม่แน่นอน ความเร่งด่วนของนโยบาย ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร การนิเทศติดตามไม่มีความสม่ำเสมอ บุคลากรยึดติดกับการปฏิบัติงานแบบเดิมๆ ทำให้การพัฒนากระบวนการ การจัดการศึกษาล้าช้า

เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ด้าน การบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ แผนการใช้งบประมาณ โครงการที่ได้วางไว้ใน แผนปฏิบัติการ การระดมทรัพยากร การมีส่วนร่วม การประเมินผล การปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพ ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาบุคลากรครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งบประมาณ การบริจาคที่ไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน การประเมินติดตามการดำเนินงานเป็นการเพิ่มภาระงาน ให้กับบุคลากรในโรงเรียน

เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ด้าน การบริหารงานบุคคล ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ศักยภาพของบุคลากร โครงสร้างบุคลากร คุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ ระบบบริหารจัดการ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานวิชาชีพ การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน จากบุคคลภายนอก ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ การโยกย้ายเปลี่ยนงานบ่อยของบุคลากร ภาระงานหนักเกินไป การได้รับโอกาสในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร ระบบการควบคุมคุณภาพของผู้เรียน ความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ภาระงานเอกสารเพิ่มขึ้น ความใส่ใจในการพัฒนามูลค่า

เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ด้าน การบริหารงานทั่วไป ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ สถานศึกษาเข้าร่วมโครงการการบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (SBMLD) คุณภาพและศักยภาพในการทำงานของบุคลากร โครงสร้างในการบริหารงาน ภาวะผู้นำ ทิศทางขององค์กร คณะกรรมการสถานศึกษา ระบบการบริหารจัดการ ชุมชน ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ เปลี่ยนผู้บริหารบ่อย ทำให้นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อย ไม่ค่อยต่อเนื่อง ไม่มีการหมุนเวียนภาระงานภายในหน่วยงาน ระบบการควบคุมคุณภาพของผู้เรียน การติดต่อ สื่อสาร ประสานงานภาครัฐความแตกต่างทางความคิด ขาดความเข้าใจในนโยบายและกระบวนการบริหารจัดการ การเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี

3. แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงราย สรุปผลได้ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ มีแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดอบรมชี้แจง เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจด้านวิชาการแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและความ ต้องการพัฒนางานวิชาการ เป็น คณะทำงานด้านวิชาการ ร่วมในการจัดการ เรียนการสอน เช่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน มีการประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาด้านวิชาการทุก เดือน

ด้านการบริหารงบประมาณ มีแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มี คณะกรรมการจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาสถานศึกษามาจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จัดการประชุม หรือ ฝึกรอบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องของงบประมาณ จัดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณการใช้งบประมาณ จัดประชุมชี้แจงการได้รับ/การใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดสรรงบประมาณเป็น ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีกองทุนพัฒนาสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล มีแนวทางการบริหารจัดการโดยการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีส่วนติดตามประเมินผลการพัฒนาของครู และบุคลากรทางการศึกษา การพิจารณาความดี ความชอบ มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง มีการยกย่องเชิดชู เกียรติแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ ควรสรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถด้านการศึกษามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบหมายงานในหน้าที่ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติตรงตามความรู้ความสามารถ

ด้านการบริหารงานทั่วไป มีแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ จัดประชุมวางแผน และพัฒนาสถานศึกษาทุกครั้งและต่อเนื่องเป็นประจำ จัดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ไป ศึกษาดูงานปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน จัดประชุมชี้แจงขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนักเรียนต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ให้คณะกรรมการ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วม ประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดและปิดภาคเรียนทุกครั้ง กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มี ส่วนร่วมในการบริหารงานแต่ละด้าน

การอภิปรายผล

1. สภาพการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล
สำนักงานศึกษาเทศบาลเชียงราย

สภาพการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการ บริหารงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูลมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ หลักสูตร สถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการและหลักสูตร เพื่อให้ สอดคล้องตามความต้องการของชุมชนและเหมาะสมกับผู้เรียน จิรัชญา ผาล่า (2558:บทคัดย่อ) โรงเรียนจัด บรรยายกาของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และแสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนางานวิชาการของ โรงเรียน และส่งเสริมสนับสนุนการจัดหาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอนของโรงเรียนมากที่สุด

สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูลมีการดำเนินการด้านงบประมาณอย่างมีระบบเน้นความถูกต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการตรวจสอบ ติดตาม วัตถุประสงค์ ประเมินผล ในส่วนของการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อนำข้อเสนอแนะและข้อผิดพลาดมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป บุญบา สติธิปัญญา (2562:12) ได้ศึกษาการติดตามผล เป็นกระบวนการและวิธีการในการเร่งรัดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายทั้งในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ เชิงเวลาและเชิงต้นทุน โดยมีกระบวนการติดตามผลอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่องเป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายปี เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูลมีส่วนร่วมในการระดมงบประมาณจากทุกภาคส่วนมากที่สุด นับว่าเป็นกิจกรรมการดำเนินงานที่สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนหลายๆ แห่ง ได้ด้วยการระดมทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุ สิ่งของ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการในโรงเรียน

สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างบุคลากรในแต่ละสายงาน มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคคลทุกภาคส่วน แต่การกระจายภาระงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การจัดครูผู้สอนยังไม่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาครู และบุคลากรทางการศึกษา บุคคลในท้องถิ่น ทั้งนี้ก็ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ เพื่อจัดหาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสาขาขาดแคลน และสาขาที่มีความจำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิต อ้วนละมัย (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า บุคลากรในสถานศึกษายังขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ขาดการเข้ามามีส่วนร่วมทั้งของตัวแทนภายนอกและตัวแทนภายในสถานศึกษาที่ยังไม่เต็มที่เท่าที่ควรเกิดความบกพร่องในการติดต่อสื่อสาร

สภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำแผนการปฏิบัติราชการประจำปี โดยยึดหลักการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอำนาจในการเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการประจำปี และการอนุมัติดำเนินโครงการในด้านต่างๆ มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการเลือกใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา รวมไปถึงได้รับการตรวจประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ ชัชวาล สิริกุล (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า การประสานงานที่ดีก่อให้เกิดการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน เกิดการกระตุ้นการทำงาน ส่วนการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลเชิงทราย

เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ด้าน การบริหารงานวิชาการ ปัจจัยสนับสนุนได้แก่ นโยบาย ทิศทางการจัดการศึกษา แผนงาน โครงการจัดการ บริหาร หลักสูตร การมีส่วนร่วม การประสาน ระบบประกันคุณภาพภายใน การติดตามวัดและประเมินผล การปฏิบัติงาน ปัจจัยจุดรั้งได้แก่ นโยบายมีความคลาดเคลื่อนไม่แน่นอน ความเร่งด่วนของนโยบาย ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร การนิเทศติดตามไม่มีความสม่ำเสมอ บุคลากรยึดติดกับการ ปฏิบัติงานแบบเดิมๆ ทำให้การพัฒนากระบวนการ การจัดการศึกษาล้าช้า สอดคล้องกับกรมพล เพิ่มผล (2554 :149) พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครู ในโรงเรียนเทศบาลทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและการ ประเมินผล และการประกันคุณภาพของครูในโรงเรียนเทศบาล

เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ด้าน การบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยสนับสนุนได้แก่ แผนการใช้งบประมาณ โครงการที่ได้วางไว้ใน แผนปฏิบัติการ การระดมทรัพยากร การมีส่วนร่วม การประเมินผลการทำงาน การประกันคุณภาพ ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาบุคลากรครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งบประมาณ การ บริจาคที่ไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน การประเมินติดตามการดำเนินงานเป็นการเพิ่มภาระงาน ให้กับบุคลากรในโรงเรียน บุญบา สติธิปัญญา (2562:12) ได้ศึกษาการประเมินผลเป็นกระบวนการในการ เปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับแผนที่กำหนดการควบคุมเร่งรัดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการศึกษาที่ เกิดขึ้นในทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดผลผลิตผลลัพธ์ที่ต้องการและเป็นการ ประเมินผลกระทบทางตรงทางอ้อมเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการดำเนินแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่อง หรือโครงการในลักษณะเดียวกันต่อไปและการปรับปรุงนโยบายและแผนการปฏิบัติงาน

เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ด้าน การบริหารงานบุคคล ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ศักยภาพของบุคลากร โครงสร้างบุคลากร คุณวุฒิทางการ ศึกษา ประสบการณ์ ระบบบริหารจัดการ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานวิชาชีพ การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน จากบุคคลภายนอก ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ การโยกย้ายเปลี่ยนงานบ่อยของบุคลากร ภาระงานหนักเกินไป การ ได้รับโอกาสในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร ระบบการควบคุมคุณภาพของผู้เรียน ความพร้อมต่อการ เปลี่ยนแปลง ภาระงานเอกสารเพิ่มขึ้น ความใส่ใจในการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) กล่าวถึง โครงสร้างองค์กรว่าเป็นกระบวนการของการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ ระหว่างบุคคลและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือหมายถึง ลักษณะการแบ่งงานอย่าง เป็นทางการเป็นกลุ่มหรือความร่วมมือ และยุทธศักดิ์ ไชยสีหา. (2556:149) พบว่าปัจจัยทางการบริหารด้าน โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร การ ติดต่อสื่อสาร สามารถร่วมพหุการณ์การบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานได้ ดังนั้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับด้านดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น ดังนี้ 1) ควรกำหนดโครงสร้าง องค์กรที่มีความยืดหยุ่น เน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ 2) ผู้บริหารควรใช้เทคนิคหรือรูปแบบใน การติดต่อประสานงานอย่างหลากหลายช่องทาง เพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน 3)

บุคลากรควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเปิดโอกาสและยอมรับความคิดใหม่ๆ 4) ควรมีการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติร่วมกันเพื่อก้าวสู่การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ด้านการบริหารงานทั่วไป ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ สถานศึกษาเข้าร่วมโครงการการบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (SBMLD) คุณภาพและศักยภาพในการทำงานของบุคลากร โครงสร้างในการบริหารงาน ภาวะผู้นำ ทิศทางขององค์กร คณะกรรมการสถานศึกษา ระบบการบริหารจัดการ ชุมชน ปัจจัยจุดรั้ง ได้แก่ เปลี่ยนผู้บริหารบ่อย ทำให้นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อย ไม่ค่อยต่อเนื่อง ไม่มีการหมุนเวียนภาระงานภายในหน่วยงาน ระบบการควบคุมคุณภาพของผู้เรียน การติดต่อ สื่อสาร ประสานงานภาครัฐความแตกต่างทางความคิด ขาดความเข้าใจในนโยบายและกระบวนการบริหารจัดการ การเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธศักดิ์ ไชยสีหา. (2556:149) พบว่าปัจจัยทางการบริหารด้านโครงสร้าง องค์กร วัฒนธรรมองค์กร การติดต่อสื่อสาร สามารถร่วมพยากรณ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้ ดังนั้นโรงเรียนควรกำหนดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น เน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ 2) ผู้บริหารควรใช้เทคนิคหรือรูปแบบในการติดต่อประสานงานอย่างหลากหลายช่องทาง เพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน

3. แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงราย

แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการบริหารงานวิชาการ มีแนวทางการบริหารจัดการโดยการจัดอบรมชี้แจงเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจด้านวิชาการแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและความต้องการพัฒนางานวิชาการ เป็นคณะทำงานด้านวิชาการ ร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน มีการประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาด้านวิชาการทุกเดือน สอดคล้องกับสมักร ฐีรักดี (2555 : 152) พบว่าแนวทางในการดำเนินงานการบริหารกลุ่มงานวิชาการ ประกอบด้วย จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พัฒนาครู แหล่งเรียนรู้ ใช้รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามความเหมาะสม พัฒนาปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ด้านการบริหารงบประมาณ มีแนวทางการบริหารจัดการโดยการจัดให้มีคณะกรรมการจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาสถานศึกษามาจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จัดการประชุม หรือฝึกอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องของงบประมาณ มีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณการใช้งบประมาณ มีกองทุนพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับสมักร ฐีรักดี (2555 : 153) แนวทางการดำเนินงานการบริหารกลุ่มงาน

งบประมาณ ประกอบด้วยจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ระดมทรัพยากรจากชุมชน ตั้งคณะกรรมการ
ควบคุมการใช้งบประมาณ รายงานผลการใช้งบประมาณ

แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล3 ศรีทรายมูล ด้านการ
บริหารงานบุคคล มีแนวทางการบริหารจัดการ โดยการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วน
ติดตามประเมินผลการพัฒนาของครู และบุคลากรทางการศึกษา การพิจารณาความดีความชอบ มีการ
ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง มีการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่คณะ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ ควรสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความ
สามารถด้านการศึกษามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบหมายงานในหน้าที่ให้
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติตรงตามความรู้ความสามารถ สอดคล้องตามที่โอเวน (Owen,
1992, 607-A) ซึ่งทำการศึกษาผลสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเมืองเทนเนสซึ่งผล
การศึกษาพบว่า ต้องมีการพัฒนาผู้ร่วมงานการติดตามผลการปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบสำคัญ

แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล3 ศรีทรายมูล ด้านการ
บริหารงานทั่วไป มีแนวทางการบริหารจัดการ โดยการจัดประชุมวางแผนและพัฒนาสถานศึกษาทุกครั้ง
และต่อเนื่องเป็นประจำ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน กำหนดให้
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานแต่ละด้าน สอดคล้องกับสมศรี ฐักดิ์
(2555 : 153) แนวทางในการดำเนินงานการบริหารกลุ่มงานบริหารทั่วไป ประกอบด้วยกำหนดนโยบายตาม
บริบทของสถานศึกษา จัดทำแผนยุทธศาสตร์ สร้างภาคีเครือข่ายพัฒนาการศึกษา จัดจ้างครู สอดคล้องกับ
สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล (2550: 78) ที่ได้วิจัยถึงรูปแบบการบริหารทั่วไป ว่าควรมีการกำหนดโครงสร้างการ
บริหารงานปฏิทินปฏิบัติงานมีขั้นตอนชัดเจนงานจบที่จุดเดียวและมีแผนที่ทางการศึกษา มีการรวมงาน
ธุรการเข้ากับงานงบประมาณ งานกิจการนักเรียนเข้ากับงานบุคลากร งานสัมพันธ์ชุมชนกับงานวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการควรมีการบูรณาการองค์ความรู้เดิมของชุมชนที่ไม่จำเป็นต้องสร้าง
ขึ้นใหม่ โดยให้บทบาทคณะกรรมการในฐานะวิทยากรท้องถิ่นและมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง
เป็นรูปธรรม
2. ด้านการบริหารงบประมาณควรดำเนินการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามา
ดำเนินการเกี่ยวกับจัดการงบประมาณ การประมาณการรายรับของสถานศึกษาการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ
ประจำปี
3. ด้านการบริหารงานบุคคลควรดำเนินการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามา
ดำเนินการร่วมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการบริหารงานทั่วไปควรจัดประชุมชี้แจงขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา
เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

- กรกมล เพิ่มผล. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จิรัชญา ผาโล. (2558). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนบน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จัชวาล ศิริกุล. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา).มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551
- บัณฑิต อ้วนละมัย. (2551). สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม :บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุษบา สติปัญญา. (2562). วิเคราะห์“การติดตามประเมินผลงบประมาณโครงการ”มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2560
- บุษศักดิ์ ไชยสีหา. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร *Management and Organizational Behavior*. กรุงเทพฯ: วีระพิมพ์และไซเท็กซ์.
- สมักร ฐักดี. (2555). รูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล. (2550). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Owen, H. F. (1992). School based decision making: What is necessary for a successful implementation on the public school of Tennessee. *Dissertation Abstracts International*, 53(3), 670-A.